

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 245), התשע"ח-2018*

- 1 תיקון סעיף 3 בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 3(טו)(1), בהגדרה "בעל מניות מהותי", בסופה יבוא "למעט חברה שאינה תאגיד שקוף כהגדרתו בפסקה (9)".
2. החלפת סעיף 64 במקום סעיף 64 לפקודה יבוא:
- "חברת בית 64. (א) בסעיף זה –
- "הכנסה חייבת" – לרבות שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין;
- "זכות" – זכות בחבר בני אדם, כהגדרתה בסעיף 103;
- "חברת בית" – כמשמעותה בסעיף קטן (ב);
- "רווחי חברת בית" – רווחים שמקורם בהכנסה החייבת של חברת הבית בשנות ההטבה, בתוספת הכנסתה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברת הבית בשנות ההטבה ובהפחתת המס החל על בעל המניה בשל ההכנסה, אם שולם על ידי החברה והיא לא חייבה אותו בהתאם;
- "שנות ההטבה" – שנות המס שבהן החברה היא חברת בית;
- "תאגיד שקוף" – חבר בני אדם שרווחיו והפסדיו מיוחסים לבעלי הזכויות בו.
- (ב) חברת בית היא חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76, שמתקיימים בה כל אלה:
- (1) מספר בעלי המניות בה אינו עולה על 20; לעניין זה –
- (א) היה תאגיד שקוף בעל מניות בחברה, יראו כל אחד מבעלי הזכויות בתאגיד השקוף כבעל מניות בחברה;
- (ב) יראו כבעל מניות אחד בחברה –
- (1) קרובים לפי פסקאות (1) או (2), להגדרה "קרוב", בסעיף 88;
- (2) חברים בקיבוץ שיתופי, או בקיבוץ מתחדש, כהגדרתם בסעיף 54, במושב שיתופי כמשמעותו בסעיף 61 או במושב עובדים כמשמעותו בתקנות האגודות השיתופיות (סוגי אגודות), התשנ"ו-1995;
- (2) אין בין בעלי המניות בחברה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו, ואולם לעניין זה יחולו הוראות אלה:

* התקבל בכנסת ביום כ"ח בטבת התשע"ח (15 בינואר 2018); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1003, מיום ג' בשבט התשע"ו (13 בינואר 2016), עמ' 393.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ח, עמ' 84.

- (א) יראו את החברה כחברת בית אם יש בין בעלי המניות בחברה אגודה שיתופית חקלאית כמשמעותה בסעיף 62, ובלבד שהאגודה הודיעה בכתב למנהל בתוך 30 ימים ממועד הקמת חברת הבית או ממועד רכישתה על בחירתה כי דינה, מתחילת שנת המס שבה ניתנה ההודעה ואילך, יהיה כדין שותפות או לא יהיה כדין שותפות; הודיעה אגודה שיתופית חקלאית כאמור וחזרה בה מהודעתה כאשר היתה בעלת מניות בחברה, לא יראו בחברה חברת בית;
- (ב) לא יראו את החברה כחברת בית אם יש בין בעלי מניותיה אגודה שיתופית חקלאית שנתנה הודעה כאמור בפסקת משנה (א), ולאחר שמכרה את מניותיה בחברת בית ביקשה ברוח לפי סעיף 131 כי דינה יהיה שונה מהאמור באותה הודעה;
- (3) כל נכסיה החל מהיום שבו חלפו שישה חודשים מיום התאגדותה הם אחד או יותר מאלה:
- (א) בניין או קרקע שהושלמה בניית בניין עליה בתוך חמש שנים ממועד תחילת החזקת החברה בקרקע; המנהל רשאי להאריך את התקופה הנדרשת להשלמת הבנייה כאמור בשנתיים, מטעמים מיוחדים שיירשמו; לענין זה, "השלמת בנייה" – השלמת בניית מבנים ששטחם הכולל 70% לפחות מהשטח הניתן לבנייה לפי התכנית החלה עליהם;
- (ב) מזומנים המשמשים אותה לרכישת נכסים כאמור בפסקת משנה (א), ובלבד שתחזיק במזומנים לכל היותר 12 חודשים מתום שנת המס שבה הושקעו בחברה, או מזומנים בשל רווחים שלו חולקו היו חלות עליהם הוראות סעיף קטן (ג)(1);
- (ג) מניות בחברה שמתקיימים בה כל שאר התנאים בסעיף קטן זה;
- (ד) מניות באיגוד מקרקעין, כהגדרתו בחוק מיסוי מקרקעין, שנרכשו מאדם אחד, ובלבד שהרכישה הביאה להחזקה של יותר מ-50% מאמצעי השליטה, כהגדרתם בסעיף 88, באיגוד;
- (4) החברה עוסקת רק בהחזקה, במישרין או בעקיפין, של בניינים או קרקע כאמור בפסקה (3)(א);
- (5) לגבי חברה תושבת חוץ, היא תאגיד שקוף גם במדינה או במדינות שבהן היא תושבת;

(6) על החברה לא חל חוק לעידוד השקעות הון, ואולם פרק שביעי 1 לחוק האמור יכול שיחול עליה, לעניין הטבות מס הניתנות גם ליחיד;

(7) החברה ביקשה להיחשב כחברת בית, בהודעה שחתמו עליה כל בעלי המניות ונמסרה לפקיד השומה בתוך שלושה חודשים מיום התאגדותה.

(ג) הכנסתה החייבת והפסדיה של חברת בית ייחשבו, מיום התאגדותה, כהכנסתם החייבת והפסדיהם של בעלי מניותיה, בהתאם לחלקם בזכויות לרווחי חברת הבית, ויחולו הוראות אלה:

(1) יראו את רווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה וחולקו, בין בתקופה שבה החברה היתה חברת בית ובין לאחר שחדלה להיות חברה כאמור, כאילו לא חולקו;

(2) לעניין מקדמות של בעל מניות, כאמור בסעיף 175, יצורף חלקו היחסי בהכנסתה החייבת של חברת הבית למחזור המהווה בסיס למקדמות;

(3) ניתן לגבות את המס על הכנסת חברת הבית, לרבות המקדמות, הן מחברת הבית והן מבעלי המניות, בגובה המס החל על חלקם היחסי ברווחי חברת הבית;

(4) הפסדים שהיו לבעל מניות לפני שנות ההטבה אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסתה החייבת של חברת הבית;

(5) במכירת מניה של חברת בית או של חברה שהיתה חברת בית יחולו הוראות אלה:

(א) לעניין סעיף 88, יופחת מהתמורה לגבי מוכר המניה ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק הרווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה, שהצטברו בחברה ולא חולקו עד למועד מכירת המניה, שיחסו לכלל הרווחים שחויבו והצטברו כאמור הוא כיחס חלקה של המניה הנמכרת בזכויות לרווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה לכלל הזכויות לרווחיה שחויבו בשיעורי המס כאמור; לעניין זה, "רוכש" – לרבות מי שרכש מניות מחברת הבית, או שחברת הבית הקצתה לו מניות;

(ב) הוראות סעיף 94 לפקודה זו וסעיף 71א לחוק מיסוי מקרקעין לא יחולו לגבי רווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה;

(ג) (1) לעניין חישוב רווח ההון הריאלי או

השבח הריאלי, ייוספו לתמורה של המוכר סכום בגובה ההפסדים שיוחסו למוכר בשנות ההטבה; לעניין זה, "הפסדים" – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה למוכר המניה בניכוי הפסדים שיוחסו לו בשנות ההטבה, ובלבד שהוא סכום שלילי.

(2) נוסף סכום בגובה הפסדים לתמורה כאמור בפסקת משנה (1), וההפסדים ניתנים לקיזוז לפי סעיף 28 או 92, לפי העניין, וטרם קיזוזו על ידי המוכר לפני מועד המכירה המניה – רשאי המוכר לקזזם כנגד רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי בשל המכירה.

(ד) חדל להתקיים בחברת בית, בתוך שנת המס, תנאי אחד או יותר מהתנאים המנויים בסעיף קטן (ב), תחדל החברה מלהיות חברת בית מתחילת שנת המס שבה חדל להתקיים בה התנאי האמור; ההוראה האמורה לא תחול לעניין התנאים המנויים בסעיף קטן (ב)(3) או (4) אם חברת הבית מכרה בניין במהלך שנת המס ועד תום השנה לא היו ברשותה בניינים או מזומנים כאמור בסעיף קטן (ב)(3), והתקיים אחד מאלה:

(1) במהלך שנת המס העוקבת רכשה בניין כאמור בסעיף קטן (ב)(3)(א) או מניות כאמור בסעיף קטן (ב)(3)(ג) או (ד);

(2) במהלך שנת המס העוקבת החברה התפרקה.

(ה) חברת בית רשאית להודיע לפקיד השומה, בהודעה שחתמו עליה כל בעלי המניות, לא יאוחר מחודש לפני תחילת שנת מס פלונית, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית; הודיעה כאמור, תחדל להיות חברת בית, מתחילת שנת המס שלאחר שנת המס שבה הודיעה כאמור.

(ו) חברה שחדלה להיות חברת בית, לא תוכל לשוב ולבקש להיות חברת בית.

(ז) על אף הוראות פקודה זו, לעניין שומה, השגה וערעור, יחולו הוראות אלה:

(1) נקבעה לחברת בית שומה, רשאי פקיד השומה לקבוע את שומתו של בעל מניות או לתקנה, בהתאם לשומת חברת הבית, בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו רשאי הוא לשום את הכנסתו של בעל המניות, לפי המאוחר;

(2) חברת הבית רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיף 150 או 153, לפי העניין; בעל המניות רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של חברת הבית ועל השפעת השומה שנקבעה לחברת הבית על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לחברת הבית.

(ח) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, לא יחולו על חברת בית.

תיקון סעיף 64א 3. בסעיף 64א לפקודה –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "בני משפחה שלפי סעיף 76(ד)(1) רואים אותם כאדם אחד (להלן – חברה משפחתית) ייחשבו" יבוא "קרובים לפי פסקאות (1) או (2) להגדרה "קרוב" בסעיף 88 (להלן – חברה משפחתית) ייחשבו מיום התאגדותה";

(ב) בפסקה (1), בהגדרה "רווחים שחולקו מהכנסות החברה", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה בתקופת ההטבה";

(ג) בפסקה (7) –

(1) ברישה, אחרי "משפחתית" יבוא "או של חברה שהיתה חברה משפחתית";

(2) בפסקת משנה (א) –

(א) בהגדרה "רווחים", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה המשפחתית בתקופת ההטבה";

(ב) בהגדרה "רוכש", בסופה יבוא "או מי שהחברה המשפחתית הקצתה לו מניות";

(3) במקום פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ג) (1) לעניין חישוב רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי, ייווסף לתמורה של מוכר המניה סכום בגובה ההפסדים שיוחסו לנישום בתקופת ההטבה; פסקת משנה זו לא תחול אם הנישום שההפסדים יוחסו לו נפטר טרם מכירת המניה; לעניין זה, "הפסדים" – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה למוכר המניה בניכוי הפסדים שיוחסו לו החל בשנת 2014 ואילך, ובלבד שהוא סכום שלילי;

(2) נוסף סכום בגובה הפסדים לתמורה, כאמור בפסקה (1), וההפסדים ניתנים לקיזוז לפי סעיף 28 או 92, לפי העניין, וטרם קיזוזו על ידי הנישום לפני מועד מכירת המניה – רשאי המוכר לקזזם כנגד רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי בשל המכירה";

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, לא יחולו על חברה משפחתית."

4. בסעיף 64א7ג(א)(2) לפקודה, בהגדרה "איגוד מקרקעין", במקום "ואין בין בעלי המניות בו תאגיד שקוף" יבוא "והתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) אין בין בעלי המניות בו תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו, למעט אחד מאלה:

(1) חברה משפחתית כמשמעותה בסעיף 64א, ובלבד שהודיעה לפקיד השומה בתוך 30 ימים ממועד רכישת המניות על בקשתה כי ממועד תחילת שנת המס שבה נרכשו המניות ואילך יחולו עליה הוראות סעיף 64א ולא תהיה רשאית לחזור בה מהודעתה כל עוד היא בעלת מניות באיגוד המקרקעין;

(2) אגודה שיתופית חקלאית כמשמעותה בסעיף 62, ובלבד שהודיעה בכתב למנהל בתוך 30 ימים ממועד הקמת חברת הבית או רכישתה על בחירתה כי דינה, מתחילת שנת המס שבה ניתנה ההודעה ואילך, יהיה כדין שותפות או לא יהיה כדין שותפות, ולא תהיה רשאית לחזור בה מהודעתה כל עוד היא בעלת מניות באיגוד המקרקעין;

(ב) אין בין בעלי המניות שלו חברה משפחתית או אגודה שיתופית חקלאית, לפי העניין, שנתנה הודעה כאמור בפסקת משנה (א), ולאחר שמכרה את מניותיה באיגוד המקרקעין בחרה כי דינה יהיה שונה מהאמור באותה הודעה";

5. (א) תחילתו של חוק זה ביום י"ד בטבת התשע"ח (1 בינואר 2018) (להלן – יום התחילה).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 3(טו)(1) לפקודה, כנוסחו בחוק זה, ביום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017); אין באמור כדי לפגוע בדין החל לפני אותו מועד על משיכת כספים מחברה על ידי חברה שהיא בעל מניות מהותי כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, או על העמדת נכס לשימושה של חברה שהיא בעל מניות מהותי כאמור.

(ג) חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה שהוראות סעיף 64 לפקודה, כנוסחו ערב יום התחילה (בסעיף זה – סעיף 64 הקודם), חלו לגביה לפי הדוח האחרון שהגישה לפי סעיף 131 לפקודה ערב יום התחילה, ויראו אותה כחברת בית לפי סעיף 64 לפקודה, כנוסחו בחוק זה (בסעיף זה – סעיף 64 החדש), גם אם לא מתקיימים בה התנאים בסעיף 64(ב)(1), (2) ו-(5) החדש.

(ד) חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה שהוראות סעיף 64 הקודם חלו לגביה ערב יום התחילה והיא לא הגישה דוח לפי סעיף 131 לפקודה לשנים 2016 או 2017, רשאית להגיש לפקיד השומה בקשה, בתוך 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה, שהוראות סעיף 64 החדש יחולו עליה, גם אם לא מתקיימים בה התנאים בסעיף 64(ב)(1), (2) ו-(5) החדש.

(ה) על אף האמור בסעיף 64(ב)(7) החדש, חברה שהתאגדה לפני יום התחילה, ובדוח האחרון שהגישה לפי סעיף 131 לפקודה ערב יום התחילה לא ביקשה כי יחולו עליה הוראות סעיף 64 הקודם, רשאית להגיש בקשה כאמור בתוך 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה, ויראו אותה כחברת בית מיום ההודעה אם התקיימו לגביה שאר התנאים המנויים בסעיף 64(ב) החדש.

(ו) על אף האמור בסעיף 64(ה) החדש, חברת בית רשאית להודיע לפקיד השומה, בתוך 30 ימים מיום פרסומו של חוק זה, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית; הודיעה כאמור, יראו אותה כאילו חדלה להיות חברת בית מתחילת שנת המס 2017.

(ז) הפסדים שנצברו לחברה שהיתה לחברת בית לפי הוראות סעיף זה, בתקופה שהכנסתה לא חושבה לפי סעיף 64 הקודם, לא יותרו בקיזוז כנגד הכנסתם של בעלי מניותיה.

משה כחלון
שר האוצר

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה